

FRAGMENTY Z BEŽECKÝCH SPOMIENOK

Svit 2007

RNDr. Danica Božová

Chopok verzus Podvihorlatský maratón

Koniec júna 2002. Slovenský pohár v behu do vrchu má zelenú. Nielen u mňa, ale niekedy i u Vladimíra, mojej manželskej polovičky. Komplexný servisman - nosič, vodič, masér... Záleží od okolností. Rozhoduje najmä prostredie, príroda. Po žiadnom meste by sa so mnou „nevláčil“.

Z Jasnej na Chopok? To je ono! Súťažím rada, i keď tentokrát to vyzerá viac na boj s traťou ako so súperkami. Čaká po rozcvička a po nej výber primeraného oblečenia.

Vladimír zatiaľ kráča vopred i s nákladom v batohu - suchým oblečením pre mňa v cieľi.

Začiatok leta. Na trati z Jasnej však počasie skôr pripomína neskorú jeseň, ba i zimu. Vietor, hmla, pred vrcholom pribúda sneženie. Päť kilometrov nahor zvládam primerane svojej kondícii. Snažím sa síce o beh, obrovské výškové rozdiely však nútia čoraz viac prechádzať do chôdze. Po takmer hodine boja s kopcom a počasím som šťastná v cieľi na vrchole Chopku, hoci sa trasiem sa od zimy viac ako trasochvost. Suché oblečenie vynesené do dvojkilometrovej nadmorskej výšky čoskoro tento môj problém zmierňuje. Už je fajn! Alebo je to zdanie? O pár minút ma čaká cesta späť sedačkovou lanovkou do Jasnej. Prvá v živote. Ďalšie zimomriavky. Teraz je však ich pôvodcom obrovský strach z výšok. Vladimír ma povzbudzuje, že to nebude horšie ako štvranie sa na vrchol. Nasadám, pevne sa držím kovovej rúry a zatváram oči. I napriek teplému oblečeniu sa po návrate dole cítim zmrznutá ako cencúľ. Šťastie, že iba chvíľu. Zážitok ako málokedy. Ocenenie za druhé miesto v kategórii je len čerešničkou na torte. V duchu si hovorím: “Keď som zvládla toto, ostatné

behy sa stanú prechádzkou zámockým parkom!“ To však ešte netuším, aké prekvapenie ma čaká o týždeň...

Piaty júl 2002. Michalovský polmaratón. Trať dlhá 21kilometrov. Presne tak sa uvádza v termínovej listine...

V mieste plánovaného štartu sa dozvedám správu o jeho zrušení na poslednú chvíľu. Nekoná sa, ulice mesta, ktorými viedla každoročne trať sú rozkopané. Čo tam po termínovej listine! Tú organizátori berú na vedomie asi tak ako Eskimák chladničku.

Ako náhradu ponúkajú prihláseným pretekárom účasť na Podvihorlatskom maratóne. Ten sa koná presne podľa plánu. Čas i miesto štartu je rovnaké, iba dĺžka trate dvojnásobná. Zvládnem vyše 42 kilometrov po pôvodnej príprave iba na polovicu? Veľa času na premýšľanie a rozhodovanie nemám, štart je už o hodinu. Aké možnosti mám na výber? Sú len dve - absolvovanie dvojnásobne dlhšej trate, alebo návrat späť domov s výčítkami dvojdnového zbytočného cestovania. Prvý variant volí málokto z prekvapených polmaratóncov, ja sa však vopred vzdáť nemienim. Už som tu, tak skúsím maratónsku trať. Keď som zvládla Chopok...Presnú trasu nepoznám. Viem však, že časť z nej však vedie okolo vodnej nádrže Šírava. Značenie by malo byť dobré, len aby som nezablúdila v závere...Ako poistku prosím kolegu maratónca Fera, aby po svojom dobehnutí šiel naproti mne. Pravda, ak bude vládať....

Po štarte sa stále držím za päťami Petra z Liptovského Mikuláša. Jeho tempo mi vyhovuje, snažím sa „uvisieť“ čo najdlhšie. Predo mnou sú dve pretekárky z kategórie žien, ale to ma netrápi. Aj bronzová priečka by bola fajn. „Len „uvisieť?! Len „uvisieť?!“ opakujem si stále v duchu pri pohľade na Petrove chodidlá. Ani sa nenazdám a v pohode mám za sebou celých 17 kilometrov Ako vozeň za lokomotívou. Akurát sa mi zdá, že mašinka Peter sa postupne akosi „zavaruje“. Čo mi ostáva? Treba sa rázne rozhodnúť! Ísť vpred na vlastnú päsť? Nie je to priveľká odvaha? Risk? Za pokus to stojí... Už to nie je taká pohoda,

zrýchlenie mi však prináša posun na druhú ženskú pozíciu. Predbieham prekvapenú Zlaticu. Už len vydržať! Veď keď som zvládla Chopok...Čoraz viac sa približujem k vedúcej favorizovanej bežkyňi Alžbete z Košíc. Sťahujem jej náskok centimeter po centimetri. Na každej občerstvovacej stanici však moja strata opäť narastá. Ona má osobný doprovod na bicykli, nosiča a podávača nápojov počas celej trate, kým ja i napriek výraznému spomaleniu na občerstvovacej stanici časť tekutín vylievam nielen na tie najnevhodnejšie časti môjho tela, ale, čo je horšie, nedobrovoľne sprchujem i moju bežeckú obuv.

O prípustnosti doprovodu bežcov by mohli viesť debatu kompetentní, ja sa takouto myšlienkou vôbec nezaobieram. Pre mňa by doprevádzanie počas celej trate bolo skôr otravou. Viac by pomohlo umiestnenie tekutín na občerstvovacích staniaciach do malých plastových fľaš. Bežec by nestrácal tempo, ani sa zbytočne neolieval počas pohybu. V tejto horúčave som však vďačná za akokoľvek prichystané nápoje, Aj keď používanie plastových pohárov znamená pre mňa možno zbytočnú stratu. Vyzerá asi na 100-200 metrov. A zrejme ostane taká i v cieľi. Čo je to na vyše 42 kilometrov dlhej trati? Zlomok. Ale veď i strieborná priečka je fajn...

A zrazu! Motanica pred štadiónom. More zaparkovaných áut fanúšikov čakajúcich na futbalový zápas po dobehnutí maratónco. Cyklista i s Alžbetou sa predierajú úzkymi uličkami akosi príliš pomaly. Odrazu je rozdiel medzi nimi a mojou maličkosťou iba pár metrov! Doprovod Alžbety sa tesne pred cieľom stráca v dave ľudí. Ona sa už cíti víťazkou, je tu však ešte posledných 50 metrov. Opäť spomienka na Chopok a posledné metre pred vrcholom. Vtedy som ich zdolávala z posledných síl za pomoci rúk v dvojkilometrovej nadmorskej výške v hmle, vetre a snežení. Tu ma víta slnečná rovinka priam vyzývajúca na zrýchlenie. Prečo to neskúsiť i po 42 kilometroch? Môj šprintérsky finiš pripomína rannú mladosť a zázrak ako z rozprávky... Dobieham tesne pred favorizovanou súperkou. Možno meter, dva...Ja dostávam vavrínový veniec, ona má hlavu v dlaniach a oči pre plač. Moja

obrovská radosť sa pri pohľade na ňu mieša s pocitom ľútosti. Rozdiel jedinej sekundy pri vyše trojhodinovom súťažení? Nuž, to si maratónska história nepamätá!

Prekvapujem i kolegu Fera. Je nachystaný bežať oproti mne až o pol hodiny. Ja som však už ako zázrakom v cieľi. Slová vychádzajúce z jeho úst všetkým naznačujú, že situácia li mu pripomína rozprávku so zázračným koncom a ja v nej zohrávam hlavnú rolu nenápadnej princeznej. Vôbec nečakal, že dobehnem iba pár minút za ním. Nikto zo súťažiacich, ani z organizátorov, ba ani ja sama.

Vyhrávam maratón, ktorý som ani neplánovala bežať. Môj prvý maratónsky triumf. Maratón, ktorý mi aj napriek svojej dĺžke a členitosti trate pripadá oproti iným výrazne ľahší. Prekvapenie pre všetkých. I pre mňa samotnú. Reportérom z regionálnej televízie rozprávam zážitky z behu na Chopok, ktoré ma v myšlienkach sprevádzali počas celej maratónskej trate. Nezvyčajné? Ved' ...Práve odbehnutý maratón mi oproti spomienkam spred týždňa naozaj pripadá ako prechádzka. Chýba len zámocký park...

(Napísané podľa skutočnej udalosti. Foto: Ing. Karol Labaš z Košíc)

Rytier v hmle pod oblakmi

Koniec augusta 2006. Pohľad na bežeckú webovú stránku. Na druhú septembrovú sobotu je plánovaný vysokohorský beh cez Klin. Štart i cieľ v Račkovej doline. Aspoň nie je nutné vynášanie suchého oblečenia na vrchol. To je opäť niečo pre nás dvoch. Mojej maličkosti i manželskej polovičky Vladimíra. Len, aby vyšlo počasie...

Sobota 9.september 2006. Autocamping Račkova dolina. Čas 8:00. Vladimír vyráža krokom v smere súťažnej trasy s batohom na chrbte. V ňom fotoaparát a pre mňa teplý čaj v termoske. Plánovaná osobná občerstvovacia stanica na Kline.

Ja mám ešte 90 minút času na oddych, rozcvičenie i voľbu vhodného oblečenia. Je slnečno. Štart i cieľ je v nadmorskej výške 900 metrov, vrchol Klinu má však 2200...Obliekam si elastické tepláky a termotričko s dlhým rukávom, na hlavu nasadzujem čelenku. Ako posledná prichádza na rad „priateľka“ vesta. Má síce svoju hmotnosť, ale i dôležité vrecká na kľúč od auta, rukavice, hroznový cukor a malú plastovú fľaštičku čaju. Ostatní vyrážajú na trať v trenírkach a tričkách s krátkymi rukávmi. Ja mám však rešpekt. Voči dĺžke trate (21 km) i výškovému prevýšeniu (1300 m). Rešpekt, ktorý sa vypláca.

Takmer po celej trase pretekárov sprevádza slnečné počasie, v okolí vrcholu Klin však o svojej sile dáva vedieť vietor i hmla ako mlieko. Povrch kopca lemujú ľadové kryštály. Z vrecka vyberám rukavice. Ako dobre, že hlavu a uši mi chráni čelenka a hrudník vesta. Takmer celú prvú polovicu trate zvládam behom, i keď niekedy sú moje kroky príliš drobné. Obrovské výškové prevýšenie mi viac neumožňuje. Posledných sto metrov pred vrcholom však doslova leziem po štyroch. Snažím sa zabrániť vetru, aby ma nesfúkol. Nevidím nič. V hmle počujem povzbudzovanie organizátorov a hlas Vladimíra. Varovanie

o nesprávnom smere môjho pohybu vpred vedúceho do priepasti. „Nie tam! Sem! Doprava!“ Teplý čaj z termosky mi dodáva silu na absolvovanie druhej polovice trate vedúcej nadol. Po úzkom skalnatom chodníku som maximálne opatrná, na širokej lesnej ceste sa snažím predĺžiť krok a zrýchliť. Chvíľková strata koncentrácie sa mi však stáva takmer osudnou. Pár centimetrov nad povrchom cesty vyčnieva výbežok veľkého balvana. Ani neviem ako a... Letím vpred! Len silné sťahy stehenných svalov zabraňujú môjmu pádu a nárazu do rodiny s malým dieťaťom v kočiarike...Na zostávajúcom zvyšku trasy až do cieľa si už dávam väčší pozor. Dobieham za 3 hodiny a 22 minút ako prvá žena. Dokonca 20 minút pred mladíkom z Čiech a vyše 30 pred súperkou z Poľska.

Nečakané milé prekvapenie, najmä pre mňa samu, pretože v týchto končinách som prvýkrát. Nie však pre organizátorov - horolezcov a členov Horskej služby Západných Tatier. „Boli ste zo všetkých pretekárov najvhodnejšie oblečená, preto taký pohodový beh i pekný výkon“.

„Isto nevedia o mojom blúdení na vrchole Klina, ani o prudkom zakopnutí na lesnej rovnej ceste,“ myslím si v duchu.

Pochvala výberu vhodného oblečenia ma i tak mimoriadne teší. Primeraný odhad správania sa Matky prírody. Prvý krok k symbióze mojej maličkosti s Ich Veličenstvom Horami.

O pár mesiacov neskôr. Slávnostné vyhlásenie najlepších atlétov Svitú. Predseda klubu medzi ocenenými vyslovuje i moje meno a zúčastneným premieta zábery z bežeckých súťaží. Vyzdvihuje najmä môj vytrvalostný bežecký výkon v extrémnom vysokohorskom teréne. Nuž, informovali o ňom médiá, papierovo všetko „sedí“. Bez všestrannej pomoci Vladimíra by som to však nikdy nedokázala.

Cítim, že na mojom mieste by si zaslúžil stáť On. Vladimír, môj komplexný servisman. Na vrchole Klinu záchranca pred pádom do priepasti, rytier v hmle pod oblakmi.